

توبرکلوز (سل) مرغی

(Avian Tuberculosis)

این بیماری در
افغانستان پیدا
میشود

۱. تعریف

توبرکلوز مرغی یک بیماری بکتریایی ساری مزمن ناتوان کننده می باشد که به وسیله ی تشکل گرانولوماهای پنیری در اعضای داخلی مشخص می شود.

۲. عامل شناسی

عامل بیماری از یک باسیل مقاوم در برابر تیزاب الکول (Acid-fast) به نام مایکوبکتریوم اویوم (*Mycobacterium avium*) عبارت میشود.

۳. سرایت

عامل بیماری از پرنده ی مصاب به اندازه ی وافر توسط پیخال و افرازات تنفسی پخش میشود. عامل یاد شده در محیط قابلیت زیست دراز دارد طوریکه کم از کم به مدت ۴ سال در خاک زیست نموده می تواند. پرنده های حساس عامل بیماری را از منابع آلوده ی محیطی به دست می آورند.

۴. انواعی که مصاب می شوند

تمام انواع پرنده توسط *M. avium* مصاب شده میتوانند. بیماری در انواع زیاد مرغهای خانه گی و همچنان در شمار زیاد پرنده های وحشی گزارش شده است. همچنان *M. avium* میتواند پستاندارها به شمول انسان به ویژه آنهایی را که عکس العمل معافی ضعیف دارند، مصاب نماید و سبب تولید بیماری شود.

M.avium در انسان هایی که سازش معافی دارند سبب بیماری ناتوان کننده شده می تواند.

۵. علائم کلینیکی

دوره ی مخفی آن دراز است و میتواند هفته ها تا ماه ها را احتوا کند. در اکثر حالات صرف پرنده های کاهل مصاب میشوند. اکثراً میزان مصابیت کم بوده و صرف يك یا چند حیوان در يك گله ممکن مبتلا گردند. نشانه های کلینیکی آن مشخص نیستند. پرنده ها گرفته، کسل و دارای پره های ژولیده می باشند. بیماری تا اتروفی عضلی و لاغری پیشرفت نموده می تواند. میزان مرگ و میر بلند است.

۶. دریافت های پتولوژیک

آفت های ناشی از توبرکلوز مرغی بسیار مشخص اند. در اعضای داخلی کتله های زرد - خاکی به اندازه ی نوک سوزن یا بزرگتر موجود میباشد. این کتله ها (گرانولوما ها) دارای مرکز زرد و پنیری اند و ممکن با انساج فایبری احاطه شده باشند. گرانولوماها به کرات در جگر، تلی و روده یافت می شوند، اما در اغلب حالات مغز استخوان نیز مصاب میشود.

۷. تشخیص

تشخیص برپایه ی نشانه های کلینیکی ممکن نیست. در زمان نکروپسی موجودیت کتله های گرانولومایی به میزان بزرگی کمک می نمایند. معاینه هستوپتولوژی کتله ها برای معلوم کردن گرانولوماها و حجرات گول پیکر چندین هسته یی، تشخیص دهنده اند. همچنان کشت کردن *M.avium* نیز امکان پذیر است، اما برای این کار به وسط های ویژه و انکوبیشن طولانی ضرورت میباشد. تشخیص تفریقی آن مشتمل بر کولی باسیلوز و بیماری پلوروم است. برای معلوم کردن گرانولوما ها و حجرات گول پیکر چندین هستوی، معاینه ی هستوپتولوژی کتله ها تشخیص دهنده است.

۸. تداوی

برای توبرکلوز مرغی تداوی مؤثر وجود ندارد.

۹. جلوگیری و کنترل

بهترین روش جلوگیری، از نگهداشت گله های عاری – از توبرکلوز عبارت میشود. پیش از داخل کردن پرنده ها، اجرای آزمایش – توبرکولین يك روش مصوون محافظتی به شمار می رود. تامین عدم تماس با پرنده های وحشی نیز بسیار مفید میباشد. پاك نمودن دقیق زیستگاه پس از تشخیص در جلوگیری از وقوع دوباره كمك می نماید.